

Szakmai beszámoló (2021.szeptember 1.-2022. augusztus 31.)

Kutatócsoport: MTA-DE-CSATOKK, a kutatás vezetője: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

Kutató- és fejlesztőmunkánk a pedagógusok és a pedagógushallgatók fejlesztését célozza annak érdekében, hogy a szülők gyermeknevelési és iskolai eredményességét elősegítő tevékenységét, az iskola és a család együttműködését támogatását tudják azokban a társadalmi csoportokban is, ahol ez nem hatékony. A kutatócsoport szervezeti struktúráját, munkarendjét valamint külső és belső kommunikációs csatornáit kiépítettük, melynek főbb paraméterei a következők. A labormeetingek heti 2 órában, a vezetői meeting heti 3 órában valósul meg. A kutatócsoport tagjai 3 országból származnak, továbbá egy-egy alkalomra nemzetközi kutatókat is meghívtunk 2 országból. A kutatásban résztvevő gyakorló kutatótanárok száma 10, ebből 6 fő a partneriskolák képviselőjében, doktoranduszok száma 23, senior kutatók száma 9. Emellett bekapcsolódtak a munkába a CHERD-H tanárszakos oktatáskutató gyakornokai és neveléstudományi mester hallgatók, összesen 17 fő. A kutatócsoporton belül tematikus munkacsoportok működnek, melyek a szülő-iskola kapcsolattartás részterületeit vizsgálják, elsősorban azt, hogy bizonyos tényezők hogyan befolyásolják a szülő-iskola kapcsolattartás eredményességét (szektorközi, nemi különbségek, kisebbségi és SNI tanulók, a szülők önkéntes munkája, a digitális nevelés, az iskola művészeti ill. sportközösségi aktivitása, valamint a tanárképzési kurrikulum).

Az első év publikációs eredményei: Megjelent 1 db D1-es, 2 db Q1-es, 4 db Q2-es cikkünk. Jelenleg bírálóat és/vagy megjelenés alatt áll 4 db Q1-es, 6 db Q2-es cikkünk, 11 nemzetközi és 26 hazai konferenciaelőadás. A kutatás a megfelelő irányban halad, a kutatócsoport tagjai a peer review, a kutatói reflexió gyakorlatai és módszerkontroll elvének megfelelően folyamatosan fejlesztik a kutatómunka minőségét.

A munkálatok:

(1) *A systematic review munkálatok* célja egyrészt, hogy már a kutatás korai szakaszában publikációk szülessenek, valamint hogy a nemzetközi kutatási eredményeket rendszerezetten juttassuk el a hazai pedagógusokhoz. A tematikus munkacsoportok külön-külön systematic review-n dolgoztak, s erre módszertani felkészítést, folyamatos beszámolási lehetőséget és visszajelzést kaptak a belső peer review révén. Ebben a projektelemben a következők voltak a megvalósult tevékenységek: képzés és önképzés a systematic review műfaj megismertetése céljából, tematikus csoportok kialakítása, képzés a szakirodalmi adatbázisok kereséséhez, Zotero képzés a rendszerezéshez, folyamatos beszámoltatás, eredmények előadása magyar és idegennyelvű konferencián, a tanulmányok magyar és angol nyelvű változatának elkészítése. Az eredményekből 9 szisztematikus review készült. Továbbá a tanulmányokból gyűjtött adatokat („best practices for parental involvement”) a tanári kézikönyvhöz is felhasználtuk.

(2) *Primer kutatások.*

- Interjú adatfelvétel: a kutatás első szakaszában 62 pedagógusinterjút és 20 esettanulmányt vettünk fel. Problémafeltáró interjú kutatás pedagógusok körében 2021 őszén. Kvalitatív kutatásunk terepe a pályázatnak megfelelően, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar és Borsod-Abaúj Zemplén megyék voltak, ahol magas a hátrányos és halmozottan hátrányos tanulói kompozícióval rendelkező iskolák aránya. Az alapsokaságot az e megyékben működő általános- és középiskolák pedagógusai jelentették valamennyi fenntartói szektorból. Többlépcsős, rétegzett mintavételt alkalmaztunk. A megye, az iskolatípus, továbbá az Országos kompetenciamérés telephelyi adatai alapján lekért, társadalmi háttérrel korrigált eredményesség és az ugyanitt mért szülői bevonódás adatok kombinációja alapján négy iskolai almintát különítettünk el, majd a második lépésben nem reprezentatív (availability sampling) mintavételt alkalmazva választottuk ki az iskolacsoportokhoz kötődő pedagógusokat. A félig strukturált, átlagosan 68 perces egyéni interjúk hanganyagából szöveges adatbázis készült. A kódolás során kevert (induktív és deduktív) eljárást alkalmaztunk. A szöveges adatbázison gépi tanulást (NLP) felhasználva is végeztünk elemzéseket. Az elemző cikkek írása folyamatban van.

Szakmai beszámoló (2021.szeptember 1.-2022. augusztus 31.)

Kutatócsoport: MTA-DE-CSATOKK, a kutatás vezetője: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

- Tanulói kérdőíves adatfelvétel: Mivel a szülői bevonódás tanulói percepcióját is fontosnak tartjuk, 2022 tavaszán tanulói problémafeltáró vizsgálatot végeztünk Hajdú-Bihar megyei 7. és 8. osztályos tanulók körében. A többlépcsős mintavétel során az iskolákat szintén az OKM telephelyi adatai alapján választottuk ki (N=206).

- Iskolai esettanulmányok: A programelem célja a szülő-pedagógus kooperáció hazai ún. jógyakorlatainak gyűjtése volt. A megvalósult esettanulmányok betekintést nyújtanak a probléma iskolai realitásaiba, ami a nemzetközi szakirodalomból gyűjtött kiemelkedő gyakorlatok színvonalát csak ritkán érte el. Az iskolai esettanulmányokhoz útmutatót és szempontrendszert dolgoztunk ki, 20 iskolában készült adatfelvétel. Az esettanulmányok feldolgozásából a nemzetközi szakirodalmi tapasztalatokkal kibővítve a pedagógusok számára tanári kézikönyv készül.

(3)*Másodelemzések:* A nemzetközi és országos vizsgálatokban (*PISA 2018, az OKM 2019 és a Magyar Ifjúság 2020*), valamint a CHERD-H korábbi kutatásaiban (*PERSIST 2019 és az Értékkeremtő gyermeknevelés 2020*) is található adatok a szülői bevonódásra, a család-iskola kapcsolattartásra, s ennek a tanulmányi karrierre gyakorolt hatására akár egészen a felsőoktatási pályafutásig. Az adatbázisok másodelemzése során a nemzetközi összehasonlítás, az eredményes kapcsolattartást támogató tényezők hatásának szociodemográfiai és kulturális tényezőkkel kontrollált összefüggésvizsgálata, valamint a vizsgált fogalmak mérésének instrumentumai, ezek működőképessége, a mérési problémák kerültek elemzésre. Mivel az első kutatási évben még zajlottak a primer adatfelvételek és feldolgozásuk, ezekből az elemzésekből jelentős számú tanulmányt publikáltunk.

(4)*Mérőeszközfejlesztés:* A szisztematikus szakirodalom feldolgozással párhuzamosan a szülő-iskola kapcsolattartás mérőeszközéről is készítünk egy folyamatosan bővülő adatbázist, melyben kérdőíveket, skálákat gyűjtünk és rendszerezünk. Három kategóriába soroltuk a mérőeszközöket (szülői, pedagógus és tanulói kérdőívek a szülői bevonódás és a tanár-szülő együttműködés vizsgálatára). A két legalaposabb szülői kérdőívet kiválasztottuk, és megkezdtük hazai viszonyokra való adaptálásukat (Parent and School Survey PASS, Parent and Family Involvement Survey (PFIS). A terep- és kultúraérzékenység növelése érdekében egyes itemeket finomítottuk, s további itemekkel is bővítettük az eredeti mérőeszközt. Az ezekre épülő pilot kutatás mintavételének tervezése, a kérdezőbiztosok kiképzése megtörtént, az adatfelvétel jelenleg van folyamatban. Az adatfelvétel hangfelvétellel kísért kikérdezés formájában valósul meg a mérőeszköz további finomítása érdekében.

(5) *Új kutatási eljárásokat és szoftvereket* ismertettünk meg a pedagógusokkal (Atlas.ti, Prisma protokoll, Zotero), valamint elkezdtük a MI (gépi tanulás) alkalmazását az interjúelemzésben.

(6) *Nemzetközi kapcsolatok:* Megkerestük a téma legnagyobb hatású, jelenleg is alkotó nemzetközi szaktekintélyeit, s közülük Prof. Dr. Angelika Paseka professzor asszonyt (Universität Hamburg Fakultät für Erziehungswissenschaft) meghívtuk a kutatócsoport labormeetingjén tartandó előadásra, s közös publikálást kezdeményeztünk vele. Prof. Dr. Markus P. Neuenschwander már a 2020-as ONK keynote előadója volt.

(7) *Tudományos eredmények disszeminációja:* nemzetközi konferenciaelőadások száma 11. A kutatócsoport vezetője meghívott plenáris előadóként vett részt a 5th International Conference on Future of Education 2022. A kutatócsoport további előadó tagjai közül 3 fő elnyerte az "Overall Best Presenters for FOE 2022" előadói díját. A hazai konferenciaelőadások száma 26. Az MTA Közoktatás-fejlesztési Kutatások Program workshopjain 3 alkalommal tartottunk előadást. A megjelent és a megjelenés előtt álló cikkek, tanulmányok listája alább olvasható.

(8)*Tudománynépszerűsítés* a kutatócsoport honlapján és közösségi média oldalán zajlik. A Debreceni Egyetem, Nevelés- és Művelődéstudományi Intézete biztosítja a helyet és az infrastruktúrát a kutatáshoz, a kutatóhely a média-megjelenést az egyetemi szabályzatnak megfelelően szervezi, a rendezvényeknek termet biztosít, a nyitórendezvényen vendéglátást.

Szakmai beszámoló (2021.szeptember 1.-2022. augusztus 31.)

Kutatócsoport: MTA-DE-CSATOKK, a kutatás vezetője: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

A kutatócsoport honlapjának az elérhetősége: <https://ni.unideb.hu/bemutakozas-mta-de-csaladok-es-tanarok-kooperacioja-kutatocsoport>. A kutatócsoport közösségi médiában való megjelenése: <https://www.facebook.com/mtadecsatok>

Az MTA KFKP támogatásával megjelent publikációk:

- Pusztai, G., Bacskai, K. & Morvai, L. (2021). Religious Values and Educational Norms among Catholic and Protestant Teachers in Hungary. *Religions*, 12(10),805. <https://doi.org/10.3390/rel12100805> (D1)
- Kovács, K.E., Kovács, K., Szabó, F. Órsi, B., & Pusztai, G. (2022). Sport Motivation from the Perspective of Health, Institutional Embeddedness and Academic Persistence among Higher Educational Students. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(12), 7423. <https://doi.org/10.3390/ijerph19127423> (Q1)
- Pusztai, G., Demeter-Karászi, Z., Alter, E., Marincsák, R., & Dabney-Fekete, I.D. (2022). Administrative data analysis of student attrition in hungarian medical training. *BMC Medical Education*, 22(1), 317. <https://doi.org/10.1186/s12909-022-03276-z> (Q1)
- Berei, E.B., & Pusztai, G. (2022). Learning through Digital Devices—Academic Risks and Responsibilities. *Education Sciences*, 12(7), 480. <https://doi.org/10.3390/educsci12070480> (Q2)
- Ceglédi, T., Fényes, H., & Pusztai, G. (2022). The Effect of Resilience and Gender on the Persistence of Higher Education Students. *Social Sciences*, 11(93). <https://doi.org/10.3390/socsci11030093> (Q2)
- Győri, K., & Pusztai, G. (2022). Exploring the relational embeddedness of higher educational students during Hungarian emergency remote teaching. *Frontiers in Education*, 7, 814168. <https://doi.org/10.3389/educ.2022.814168> (Q2)
- Kovács, K.E., Dan, B., Hrabéczy, A., Bacskai, K., & Pusztai, G. (2022). Is Resilience a Trait or a Result of Parental Involvement? The Results of a Systematic Literature Review. *Education Science*, 12, 372. <https://doi.org/10.3390/educsci12060372> (Q2)
- Hornay, Á., Bacskai, K., & Pusztai, G. (2021). Az újító pedagógusok hatása az Észak-Magyarország és az Észak-Alföld régió négy megyéjének középfokú oktatási intézményeiben. Az oktatási innovációs gyakorlatok középtávú eredményessége. *Magyar Pedagógia*, 3, 237-256. DOI: 10.17670/MPed.2021.3.237

Az MTA KFKP-t támogatóként feltüntetett, benyújtott publikációk elbírálás, megjelenés alatt:

- Kovács, K., Kovács, K.E., Bacskai, K., Békési, Zs., Oláh, Á., & Pusztai, G. (2022). Effects and types of parental involvement in school-based sport and health programs: a systematic review. *International Journal of Environmental Research and Public Health* (Accepted, Q1, IF: 4.614)
- Pusztai, G., & Fényes, H. (2022) Religiosity as a Factor Supporting Parenting and its Perceived Effectiveness in Hungarian School Children's Families. *Religions*. (Revised version submitted, D1)
- Pusztai, G. & Rosta, G. (2022) The effect of denominational education on the formation of the religiosity and values of young Catholic people in Hungary. *Sociology Compass* (Wiley) (Submitted, Q1)
- Pusztai, G., Demeter-Karászi, Zs., Csonka, É, Bencze, Á. Bacskai, K. & Major, E. (2022). Patterns of parental involvement in schools of religious communities. Systematic literature review. *International Journal of Educational Development*. (Elsevier) (Submitted, Q1)
- Pusztai, G., Róbert, P., & Fényes, H. (2022): Parental Involvement and School Choice in Hungarian Primary Schools. *Journal of School Choice* (Routledge) (Submitted, Q2).
- Fényes, H. Bacskai, K. Gál, E. & Pusztai, G. (2022) Gender differences in parental involvement based on a survey conducted in a Central and Eastern European country. *International Journal of Child Care and Education Policy* (Springer) (Submitted, Q2).
- Hrabéczy, A., Ceglédi, T., Bacskai, K., & Pusztai, G. (2022): Can a student with learning problems be successful? Social capital as a source of resilience. *Education Sciences*. Special Issue "International Perspectives on Inclusion in Education" (Revised version submitted, Q2)
- Fényes, H., Kocsis, Zs., Mohácsi, M. & Pusztai, G. (2022) Motivations for Paid Work and Their Determinants among Higher Education Students. *Journal of Education and Work* (Revised version submitted, Q2)
- Pusztai, G., Fényes, H., & Kovács, K. (2022). Factors Influencing the Chance of Dropout or Being at Risk of Dropout in Higher Education. *Education Sciences* (Submitted, Q2)
- Csók, C. & Pusztai, G. (2022). Parents' and teachers' expectations of school social workers. *Social Sciences*. (Revised version submitted, Q2)